

**SAŽETAK PRESUDE VELIKOG VIJEĆA
CIPAR PROTIV TURSKE
OD 12. SVIBNJA 2014. GODINE
ZAHTJEV BROJ 25781/94**

Članak 41. Konvencije primjenjiv i na međudržavne sporove jer je njegov smisao sukladan smislu reparacija u međunarodnom javnom pravu

ČINJENICE

Dana 10. svibnja 2001. godine Veliko vijeće je donijelo presudu u međudržavnom sporu između Cipra i Turske u kojoj je utvrdilo brojne povrede Konvencije koje je počinila Turska, a koje proizlaze iz vojnih operacija koje je provela na sjevernom Cipru u srpnju i kolovozu 1974. godine, trajne podjele ciparskog teritorija i aktivnosti Turske Republike Sjevernog Cipra. U pogledu pitanja pravične naknade, Veliko vijeće je jednoglasno zaključilo da pitanje nije sazrelo za odlučivanje, te je odgodilo odluku o tome.

Izvršenje presude od 10. svibnja 2001. godine još je uvijek u razmatranju Odbora ministara Vijeća Europe.

Dana 31. kolovoza 2007. godine ciparska Vlada je obavijestila Sud da namjerava podnijeti zahtjev Velikom vijeću da ponovno razmotri pitanje pravične naknade. Dana 11. ožujka 2010. godine ciparska Vlada je postavila zahtjev za pravičnu naknadu koja se odnosi na nestale osobe, u odnosu na koje je Sud utvrdio povredu članka 2., 3. i 5. Konvencije. Konačni zahtjev Cipar je postavio dana 18. lipnja 2012. godine – u odnosu na nestale osobe i povrede počinjene protiv grčkih Ciprana iz enklave na poluotoku Karpasu.

OCJENA SUDA

Primjena članka 41. u međudržavnim sporovima

Sud je do sada samo u jednom međudržavnom sporu odlučivao o primjeni članka 41. o pravičnoj naknadi - riječ je o predmetu Irska protiv Ujedinjenog Kraljevstva. Osnovno je pravilo međunarodnog prava, kada je riječ o povredi ugovorne obveze od strane države, da povreda neke obveze povlači za sobom obvezu da se povreda ispravi na odgovarajući način. Imajući u vidu narav članka 41. Konvencije i opća pravila međunarodnog prava, Sud smatra da međudržavni sporovi ne mogu biti izuzeti iz njegovog dosega. Smisao članka 41. Konvencije u osnovi je sukladan smislu reparacija u međunarodnom javnom pravu. Stoga je članak 41. Konvencije primjenjiv i na međudržavne sporove.

Međutim, imajući u vidu narav Konvencije, treba navesti da je pojedincima, a ne državi, izravno ili neizravno povrijeđeno jedno ili više konvencijskih prava. Stoga, kada se dodjeljuje

pravična naknada u međudržavnim sporovima, to uvijek treba činiti u korist individualnih žrtava.

Dodjela pravične naknade

Sud primjećuje da je ciparska Vlada podnijela zahtjeve za pravičnu naknadu za povrede počinjene protiv dvije precizno i objektivno određene grupe ljudi, i to 1456 nestalih osoba i grčkih Ciprana iz enklave na poluotoku Karpas. Pravična naknada potraživana je u korist pojedinačnih žrtava, a ne kao naknada ciparskoj državi za povredu njezinih prava. Sud je zaključio da ciparska Vlada ima pravo potraživati pravičnu naknadu prema članku 41. Konvencije u pogledu navedenih grupa ljudi, te da je u ovom slučaju opravdano dosuditi pravičnu naknadu.

Sud je ciparskoj Vladi dosudio ukupan iznos od 30.000.000,00 eura na ime nematerijalne štete koju su pretrpjeli bliski srodnici nestalih osoba, te 60.000.000,00 eura na ime nematerijalne štete koju su pretrpjeli stanovnici grčke enklave na poluotoku Karpas. Uspostavljanje učinkovitog sustava raspodjele ovih iznosa pojedinim žrtvama ostavljeno je ciparskoj Vladi, uz nadzor Odbora ministara Vijeća Europe.

Osim zahtjeva za pravičnu naknadu, Cipar je postavio i zahtjev da se donese „deklaratorna presuda“ kojom se potvrđuje da se Turska dužna suzdržati od svih akata kojima podržava, odnosno ne sankcionira nezakonitu prodaju i iskorištavanje imovine grčkih Ciprana. Sud nije ulazio u pitanje može li se prema Konvenciji donijeti „deklaratorna presuda“, jer je, kako je istaknuo, nesporno da je tužena država obavezna poštovati osnovnu presudu o meritumu, u kojoj je utvrđena kontinuirana povreda članka 1. Protokola br. 1. zbog nemogućnosti grčkih Ciprana da uživaju svoja vlasnička prava. Odbor ministara nadležan je osigurati da turska Vlada ispuni svoje obveze iz osnovne presude, s time da se dozvoljavanje i sudjelovanje u nezakonitoj prodaji imovine grčkih Ciprana ne može smatrati ispunjavanjem obveza iz osnovne presude

Ovaj sažetak izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sažetak ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te ne obvezuje taj Sud.

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava.